

Силабус навчальної дисципліни
«Фінансовий контролінг»

Спеціальність	072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
Освітня програма	Фінанси і кредит
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс, 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 14 год. Практичні (семінарські) – 26 год. Самостійна робота – 110 год.
Форма підсумкового контролю	Іспит
Кафедра	Кафедра фінансів. Кафедра знаходиться на 3 поверсі лекційного корпусу (Корпус Л), ауд. Л 35 ХНЕУ ім. С. Кузнеця за адресою: 61001, м. Харків, пр. Науки, 9а. Телефон: 8 (057) 702-18-36 (додатковий 3-79). Сайт кафедри: http://www.fin.hneu.edu.ua/
Викладач (-і)	Сабліна Наталія Вікторівна, доцент, доцент кафедри фінансів
Контактна інформація викладача (-ів)	nsablina@bigmir.net, тел. 0667053355
Дні занять	Лекція, практика – вівторок
Консультації	очні; відповідно до; індивідуальні

Мета навчальної дисципліни - формування у студентів теоретичних знань, які пов'язані з концепцією фінансового контролінгу, практичних навичок прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі інформації контролінгової системи і професійних компетентностей щодо організації фінансового контролінгу на підприємстві.

Передумови для навчання

Перелік попередньо прослуханих дисциплін: фінанси підприємств, адміністрування фінансової діяльності суб'єктів господарювання, фінансовий аналіз, оцінка вартості бізнесу.

В результаті засвоєння зазначених дисциплін у студентів повинні сформуватися такі знання та вміння: цілісне уявлення про підприємство як суб'єкт ринкової економіки; усвідомлення ролі держави в регулюванні економіки; розуміння сутності цілі, важелів та основних напрямків регулювання економіки; розуміння економічної сутності процесів планування та прогнозування діяльності; цілісне уявлення про джерела фінансування підприємства в залежності від його організаційно-правової форми; вміння проводити розрахунок обсягів чистих грошових потоків підприємства за різними видами діяльності; володіння прийомами оцінки доцільності вкладень фінансових ресурсів в діяльність підприємства; вміння формувати тенденції розвитку підприємства; цілісне уявлення про капітал підприємства, кругообіг капіталу і його стадії; усвідомлення економічної сутності та різниці між основним та оборотним капіталом; усвідомлення економічної сутності витрат на виробництво; знання теорії та класифікації витрат; розуміння взаємозв'язку між поняттями витрати виробництва, вартість товару і його ціна; цілісне уявлення про прибуток як економічну категорію, джерела прибутку, види прибутку; вміння аналізувати економічну інформацію, яка відображає діяльність окремого суб'єкта господарювання, її

робити на основі такого аналізу відповідні висновки; розуміння взаємовідносин підприємств з бюджетними, фінансовими структурами та іншими суб'єктами господарювання; використовувати звітність як інструмент фінансового аналізу й управління фінансами підприємства; обґрунтовувати та надавати економічну інтерпретацію фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання; мати цілісне уявлення про принципи, методичні підходи та методи оцінки вартості підприємства (бізнесу) та особливості нормативно-правового регулювання оціночної діяльності в Україні; вміння застосовувати методичні підходи до визначення вартості бізнесу та розробляти конкретні рекомендації щодо підвищення вартості бізнесу.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Фінансовий контролінг у системі управління підприємством

Тема 1. Фінансовий контролінг як інструмент управління підприємством

Тема 2. Організація фінансового контролінгу на підприємстві

Змістовий модуль 2 Прийняття управлінських рішень в системі фінансового контролінгу

Тема 3. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності та системи мотивації

Тема 4. Контролінг управління витратами в системі фінансового управління підприємством

Тема 5. Бюджетування як інструмент фінансового контролінгу

Тема 6. Фінансова діагностика в системі контролінгу

Тема 7. Стратегічний фінансовий контролінг

Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

(за необхідності)

Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система)

Розміщено: робочу програму, технологічну карту, лекційний матеріал, презентації, методичні рекомендації до практичних завдань; методичні рекомендації до лабораторних завдань; методичні рекомендації до самостійної роботи
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1737>

Рекомендовані джерела

Основні джерела

1. Івахненко С. В. Фінансовий контролінг. Методи та інформаційні технології [Текст] / С. В. Івахненко, О. В. Мелих. – К. : Знання, 2009. – 319 с.
2. Контролінг в управлінні витратами підприємств [Текст] : монографія / В. В. Прохорова, Н. В. Сабліна. – Х. : УкрДАЗТ, 2010. – 256 с.
3. Контролінг : учебник / под ред. А. И. Карминского, С. Г. Фалько. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 336 с.
4. Лубенченко О. Е. Фінансовий контролінг суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посіб. / О. Е. Лубенченко, Н. В. Акмаєва, І. Л. Чабаненко. – Алчевськ : ДонДТУ, 2010. – 116 с.
5. Лукашова І. О. Управлінський облік [Текст] : навч.-практ. посіб. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. О. Лукашова [та ін.]. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 225 с.
6. Ляшенко Г. П. Контролінг в управлінні підприємством [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. П. Ляшенко [та ін.]. – Ірпінь : НУ ДПС України, 2009. – 274 с.
7. Семенов Г. А. Удосконалення управління промисловими підприємствами на засадах контролінгу [Текст] : монографія / Г. А. Семенов, О. В. Козуб. – Запоріжжя : [КПУ], 2011. – 215 с.

Додаткові джерела

8. Бюджетування як інструмент забезпечення життєдіяльності підприємства [Текст] : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. В. Череп. – Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2011. – 220 с.
9. Вербило О. Ф. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / за ред. доц., канд. екон. наук О. Ф. Вербило. – вид. 3-є, перероб. і допов. – К. : НУБіПУ, 2011. – 391 с.

10. Гриньова В. М. Інвестиційний менеджмент [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. М. Гриньової. – Х. : Інжсек, 2011. – 541 с.
11. Гудзинський О. Д. Контролінг в системі менеджменту. – К. : [б.в.], 2009. – 225 с.
12. Дядечко Л. П. Бюджетування грошових коштів: сутність та роль в управлінні підприємствами [Текст] : монографія / Л. П. Дядечко. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2008. – 251 с.
13. Задорожний З. В. Контролінг [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. В. Задорожний, І. Є. Давидович, А. В. Фаїзов. – Т. : Економічна думка, 2010. – 224 с.
14. Контролінг [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Ужва [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 293 с.
15. Контролінг [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. С. С. Герасименко. – К. : Нац. акад. упр., 2011. – 99 с.
16. Лук'янова В. В. Бюджетування витрат операційної діяльності [Текст] : [монографія] / Лук'янова В. В., Яковенко О. В. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 225 с.
17. Малярець Л. М. Формалізація задач у контролінгу логістичної діяльності підприємства [Текст] : монографія / Л. М. Малярець, Г. Л. Матвієнко-Біляєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 227 с.
18. Марущак Л. І. Облік і оперативний контролінг виробничих запа-сів у нафтопереробних комплексах [Текст] : монографія / Л. І. Марущак, О. І. Павликівська. – Т. : Астон, 2011. – 199 с.
19. Рябенко Л. І. Контролінг зовнішньоекономічної діяльності [Текст]: навч. посіб. / Л. І. Рябенко, М. М. Шиков, І. С. Зайцев. – Алчевськ : ДонДТУ, 2012. – 235 с.
20. Саблина Н. В. Методический инструментарий контроллинга в управлении затратами предприятия / Н. В. Саблина // Бизнес Информ. – 2008. – № 8. – С. 96–99.
21. Саблина Н. В. Концепция контроллинга в управлении затратами промышленных предприятий железнодорожного транспорта / Н. В. Саблина // Бизнес Информ. – 2009. – № 1. – С. 63–67.
22. Тархов П. В. Контролінг фінансових результатів сільськогос-подарських підприємств [Текст] : монографія / П. В. Тархов, Л. І. Есманова. – Суми : Мрія-1, 2012. – 138 с.
23. Набок Р. Американська й німецька моделі контролінгу / Р. Набок, Г. Набок // Фінансовий Директор [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gaap.ru>.
24. Толкачева Е. В. Объект исследования контроллинга как научной дисциплины [Электронный ресурс] / Е. В. Толкачева. – Режим доступа : <http://www.gaap.ru/biblio/mngacc/controlling/006.asp>.
25. Інтернет-портал для управлінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.management.com.ua>.
26. Соціальна мережа HR-менеджерів [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://www.kadry.ru>

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів). Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях; перевірка есе за заданою тематикою; проведення письмової контрольної роботи;

підсумковий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу. Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю в сумі не досягла 35 балів. Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в технологічній карті дисципліни.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (приклад)

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	7
Практична робота	13
Письмова контрольна робота	30
Есе	10
Екзамен (за наявності)	40
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (іспиту), диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики, тренінгу	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E	незадовільно	не зараховано
35 – 59	FX		
1 – 34	F		

Політики навчальної дисципліни

Політика дотримання академічної доброчесності,
Політика щодо пропусків занять,
Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну,
тощо

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни (<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1737>).